

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus XI. Quis sit effectus restitutionis in integrum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

nec ex iis emptor factus est ditior, ad eorum restitutionem Minori non tenetur; secundo, si expensas fecit, & hæc compensari ipsi debent cum laboris æstimatione, ut dixi alibi; imò etiam, si damnum grave passus esset, quòd interim pecuniã suã caruerit.

Quarta pars etiam probatur: quia nulla lex datur, jubens restitui omnes fructus in eo casu. Nam lex, citata per adversarios, loquitur solum de læsione *ex inæqualitate contractus, & pretij*. Ubi etiam nos concedimus juxta quantitatem pretij, quòd defecit, restituendos esse fructus interim perceptos. Ratio autem majoris probabilitatis est in eo, quòd restitutio non datur, nisi ad ea, in quibus est læsio; sed læsio est tantum in fructibus, qui respondent pretio, quòd defuit; nam reliquos fructus, & rem compensat datum pretium; ergo.

§. III.

Qualiter servari debeat æqualitas dati, & accepti, concessa læso restitutione in integrum?

2733.

Quæstio est, an, cum sit restitutio in integrum, & v. g. emptor Minori fundum reddere debet, Minor vicissim, præter pretium, emptori etiam debeat solvere *expensas* necessarias, & utiles cum æstimatione laboris, consideratas secundum se, & absolutè; an verò cum respectu ad meliorationem, quæ inest rei, dum restituitur? Resp. vel valor meliorationis, tempore restitutionis faciendæ, est minor valore expensarum, vel major? si minor? sufficit solvi valorem meliorationis; si major? sufficit solvere æstimationem expensarum, & laboris. Primum habetur in *L. fundo, 38. ff. de rei vindic. gloss. ibi: V. plus pretio*; Abb. in *c. 1. h. t. num. 4.* Molin. *D. 375.* & ratio est, quia aliàs restituendus de novo læderetur; & emptor sibi imputare debet, quòd fecerit majores expensas, quàm ostendat fructus. Secundum habetur *cap. 1. h. t.* ubi dicitur, quòd ei, contra quem petitur restitutio, refundi debeant *sumptus bona fide facti*; non autem *meliorationes*. Et ratio est, quia melioratio rei est accessoria ipsi rei: ideoque re restituta, & ipsa restitui debet,

Tom. I.

modò indemnis servetur alter, reddendo illi valorem expensarum laboris &c. Layman *in cit. c. 1. n. 7. h. t.*

Hæc responsio procedit etiam in alijs restitutionibus, quæ v. g. fiunt per rescissionem alienationis ob læsionem ultra dimidium in justo pretio, etiam ab eo, qui dominium utile tantum habet in re, quam melioravit, quales sunt Vasallus, emphyteuta, fideicommissarius &c. Molin. *D. 365.* Excipe tamen, si ex consuetudine recepta in aliqua provincia, melioramenta secundum valorem, quem habent tempore restitutionis, solvantur, & restituantur, sive is major, sive minor sit valore expensarum, & æstimationis laborum.

ARTICULUS XI.

Quis sit effectus restitutionis in integrum?

Resp. quòd, cum minor, vel Ecclesia restituitur, etiam iis, contra quos restituantur, reponantur in pristinum statum, *L. ergo, 22. §. sicut, ff. de minorib.* Hinc si ob læsionem in venditione restituantur contra emptorem, reddere debent pretium emptionis, quatenus probatur versum in utilitatem læsi, qui restituitur, *L. pradiorum, 10. C. de prædijs minor.* & expensas omnes necessarias, ac utiles ab emptore in rem emptam bona fide factas, una cum laboris æstimatione, ac melioramentis, *c. fin. h. tit. L. intra, 99. junct. gloss. V. expensas, ff. minorib.* secus est de expensis voluptatis causã factis; *L. sine 32. §. item respondit, ff. de administr. Tut.* Nec is, contra quem restitutio facta est, prius tenetur rem læso reddere, quàm sibi reddita sint hætenus enumerata Abbas *in cit. c. 1. n. 3.*

Præter hoc ad effectum restitutionis etiam pertinet, quòd pendente ejus iudicio, regulariter loquendo, nihil ab una, vel altera parte sit innovandum; donec res finita sit, *L. unica, C. de restit. in integrum postulata*; quòd intellige de restitutione *postulata*; sicut dictum *hoc num. de effectu restitutionis impetratæ*. Ex hoc sequitur, effectum *petite restitutionis* contra sententiam esse, quòd ejus executio suspendatur, nisi subsit malitia in detrimentum alterius *c. 6. h. t.* quamvis Barb. in *c. 1. h. t. n. 3.* velit, quòd restitutio pe-

M m m m

titã

tita contra Principis sententiam, non habeat effectum suspensivum.

2735.

Not. autem 1. quod, si quis causam læsionis probavit, redintegretur illi causa, qui se læsum probavit, non tamen ultra, quam læsus est; Clem. unic. h. t. Not. 2. septem causas numerari concedendi beneficium restitutionis in integrum. 1. metum; 2. dolum malum; aliud scilicet simulando, aliud agendo. 3. ætatem minorenem; 4. capitis diminutionem minimam, seu mutationem familiæ; 5. justam absentiam Reipublicæ causâ; 6. substitutionem potentioris adversarij per alienationem; 7. pietatem, & reverentiam debitam locis, & communitatibus Religiosis, Reipublicæ, Civitati &c. sic Haunold cit. tom. 1. de jure, & just. tr. 2. à n. 475.

2736.

Not. 3. ut postulatio restitutionis effectum habeat, causam, propter quam petitur, probandam esse, & si causa favora-

bilis sit, semiplenam probationem sufficere; Zoësius h. t. n. 1. ex c. 4. eod. addens ad justam causam reduci, ætatem minorem, in quantum per eam læsio causata est, ut dicitur in c. de in integr. restit. minor. & ff. de minoribus. Not. 4. Ecclesiam gaudere jure Minorum, ex c. 1. h. t. ut diximus supr. Hinc restituitur 1. si vendendo, locando, læsa fuerit, salvo tamen pretio Emptori, vel conductori, & sumptibus, si quos fecit, c. 1. h. t. secundo, si læsa fuit confitendo, c. 2. eod. in 6. intellige confitendo verum, quod non tenebatur, ut notat Barb. ibid. n. 9. Tertiò si læsa fuit omittendo probationem necessariam, non obstante termino juris exclusivo, c. 3. h. t. sic Zoësius cit. n. 2. & procedit etiam contra sententiam Papæ, c. 5. h. t. arg. L. minor. 18. §. 5. ff. de

Minoribus, quod verum est, licet Ecclesia læsa sit factio Prælati
c. 2. h. t.

QUÆSTIO XLII.

IN TIT. XLII. DE ALIENATIONE, JUDICII MUTANDI CAUSA, FACTA.

2737.

Hic titulus agit de alio remedio restitutionis in integrum, per quod providetur illis, in quorum præjudicium alienatio facta est, causâ mutandi, seu vitandi judicium futurum. Nam ei, in cujus præjudicium facta est ejusmodi alienatio, Prætor promittit *actionem in factum*, nisi res in statum integrum restituatur (L. 1. ff. h. t.) seu jus conveniendi alienantem, ut præstet, in quantum interest hujus, rem, vel ejus possessionem sic per fraudem esse alienatam, restituendo scilicet petitorum in integrum perinde, ac si alienatio facta non esset, ut constat ex L. 1. & seq. h. t. vel jure Codicis, actionem in rem contra possessorem, ut notat Zoësius h. t. quibus positus:

2738.

Quæres 1. quid propriè sit hæc alienatio facta ex causa mutandi judicij. Resp. quod sit alienatio alicujus rei, ob quam quis timet sibi litem inferendam, eo animo facta, ut Actor per hoc constituat alium adversarium, puta *potentiorum*, vel *qui magis vexaturus sit* &c. ut dicitur cit. ff. Hinc si quis ita rem suam alienaverit,

Prætor edicto suo succurrit Actori, ut illi alienus *tanti* actione in factum teneatur, *quanti* ejus interest, talem adversarium non habuisse, ut dicitur L. 1. h. t. Nominè *alienationis* hic intelligitur omnis actus, quo vel dominium, vel possessio transfertur, L. si res, §. 1. h. t. nec refert; si res, sive actio ad rem, causâ mutandi judicij alienetur, & in aliam personam transferatur.

Quæres 2. quid requiratur, ut actio in factum alicui competat adversus facientem alienationem, causâ mutandi judicij? Resp. requiri tria. 1. ut res alienata sit causâ mutandi judicij futuri, ut habet gl. in c. 1. h. t. V. *commutationem fecerint* & non autem causâ judicij *jam capti*, L. ex hoc edicto 8. §. 2. ff. eod. secundo, ut res alienata sit *dolo malo*, l. 1. l. 4. §. si quis ff. eod. Censetur autem alienata *dolo malo*, vel ratione loci (ut si translata sit in personam alterius provincie, vel jurisdictionis, quæ scilicet non est sub eodem Judice) vel ratione personæ (ut si transferatur in alium potentiorum, nempe privatum, qui ratio-

ne